

Studiewijzer Nationale Opleiding MediaCoach

Inleiding

In 2005 heeft de Raad voor Cultuur het advies 'Mediawijsheid, op weg naar nieuw burgerschap'¹ uitgebracht aan de Tweede Kamer. Daarin adviseert de Raad om in Nederland MediaCoaches op te leiden met als doel het verbeteren van de mediawijsheid van de jeugd. Naar aanleiding van dit advies is in 2006 op initiatief van de Nationale Academie voor Media & Maatschappij een expertisegroep samengesteld, die het curriculum van de Nationale Opleiding MediaCoach heeft opgesteld. Intussen wordt de opleiding ondersteund door de Europese Commissie vanuit het Leonardo Da Vinci fonds². Op dit moment zijn er al meer dan 950 Nationaal MediaCoaches opgeleid in het onderwijs, bibliotheek/mediatheek, jeugdzorg, jeugdhulpverlening, media en overige jeugdinstaties. Bovendien zijn er steeds meer ZZP'ers als zelfstandig Nationaal MediaCoaches actief. De opleiding wordt niet alleen in Nederland gegeven, ook op Curaçao en Sint Maarten zijn MediaCoaches reeds opgeleid.

Doelstelling Nationale Opleiding MediaCoach

De Nationale Opleiding MediaCoach is een post-HBO opleiding, die wordt georganiseerd door de non-profit Nationale Academie voor Media & Maatschappij³ met als doelstelling het verbeteren van de mediawijsheid van professionals die in hun eigen werkomgeving met jeugd in aanraking komen. *Mediawijsheid is de combinatie van kennis, vaardigheden en mentaliteit die mensen nodig hebben om zich bewust, kritisch en actief te kunnen bewegen in deze fundamenteel gemedialiseerde wereld.* De Nationale Academie voor Media en Maatschappij volgt diverse procedures welke te vinden zijn op onze website www.nomc.nl (De Opleiding, Procedures).

Branche-erkend en Europees ondersteund

Als men het examen voldoende heeft afgesloten heeft men recht op het officiële certificaat 'Nationaal MediaCoach' namens de Nationale Academie voor Media en Maatschappij. De Nationale Academie voor Media en Maatschappij en de Nationale Opleiding MediaCoach zijn branche-erkend en aangesloten bij Mediawijzer.net, het door de overheid (ministerie OCW) opgezet mediawijsheid

¹ www.cultuur.nl

² http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-programme/doc82_en.htm

³ www.mediaenmaatschappij.nl

expertisecentrum. Het doel van Mediawijzer.net is om samen met de aangesloten organisaties (netwerkpartners) een toename in mediawijsheid van alle burgers in Nederland te realiseren. De Nationale Opleiding MediaCoach wordt sinds 2008 ondersteund door het Leonardo da Vinci fonds van de Europese Commissie, die daarmee de opleiding waardeert als 'best practice' voor het verbeteren van mediawijsheid bij professionals en jeugd. Het Life Long Learning Programme van het Leonardo da Vinci Fonds⁴ heeft als doel het aanbieden van professionele en innovatieve beroepstrainingen, die deelnemers van hoogwaardige kennis, vaardigheden en kwalificaties te voorzien. De Nationale Academie voor Media en Maatschappij maakt hierdoor sinds 2008 deel uit van een internationaal netwerk, met partners in Zweden, Duitsland en België.⁵ De Nationale Academie voor Media en Maatschappij staat geregistreerd in het Centraal Register voor Kort Beroeps Onderwijs (CRKBO), na de audit uitgevoerd door een officiële instantie aangewezen door de Nederlandse overheid. Zie voor meer informatie: www.mediaenmaatschappij.nl

Studenten aan de Nationale Opleiding MediaCoach

De opleiding is gericht op mensen die werkzaam zijn of willen zijn in het basisonderwijs, voortgezet onderwijs, bibliotheek of mediatheek, jeugdzorg of –hulpverlening, mediaorganisaties, overheden of Centra voor Jeugd en Gezin. Meerdere deelnemers hebben zich na de opleiding gevestigd als zelfstandig Nationaal MediaCoach. De Nationale Opleiding MediaCoach wordt door de studenten beschouwd als aanvullend beroepsonderwijs, maar vaak ook als een voorbereiding op een nieuwe carrièrestap. De opleiding is maatschappelijk breed georiënteerd en is gericht op een samenwerking tussen alle betrokken partijen. Deze samenwerking komt tijdens de opleiding al tot stand omdat de deelnemers afkomstig zijn uit allerlei vakgebieden. Op de website vindt u diverse quotes van deelnemers. Zie ook www.mediacoachinbeeld.nl waar gecertificeerde MediaCoaches zich profileren.

Opleidingsprogramma en kosten

De Nationale Opleiding MediaCoach duurt 3 maanden, bestaat uit 10 sessies van 3,5 uur en vindt plaats op een centrale locatie in Nederland, meestal in Utrecht. Elk kwartaal start een nieuwe opleiding op woensdagmiddag. Tevens wordt de opleiding regelmatig op locatie georganiseerd op uitnodiging van verschillende organisaties. Het programma wordt daarbij op aanvraag aangepast aan specifieke doelgroepen. Kosten voor deelname aan de reguliere opleiding zijn vastgesteld op 1.695 euro per persoon, inclusief studiematerialen, examen (eventueel eenmalig herexamen) en certificaat, maar exclusief de boeken op de verplichte literatuurlijst (geraamde kosten 65 euro).

⁴ http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-programme/doc78_en.htm

Jaarlijks terugkomprogramma

Op basis van de snelle mediaontwikkelingen wordt gezorgd voor continue bijscholing van gecertificeerde Nationaal MediaCoaches. Nationaal MediaCoaches nemen dan ook deel aan een jaarlijks terugkomprogramma, dat recht geeft op jaarlijkse verlenging van het certificaat. Het terugkomprogramma bestaat uit het Nationaal Mediawijsheid Congres in het voorjaar (alsmede 2 alternatieve data) en een regionale terugkomdag in het najaar, die elk 125 euro kosten.

Certificaat Nationaal MediaCoach

Het programma wordt afgesloten met een examen (zie hieronder) dat wanneer het succesvol wordt afgerond, recht geeft op het officiële Nationaal MediaCoach Certificaat en (voor de instelling of –eigen- bedrijf) het Nationaal Keurmerk Mediawijsheid.⁶

Nationale Keurmerk Mediawijsheid

Het Nationale Keurmerk Mediawijsheid geeft aan dat een organisatie het belang van de ontwikkeling van mediawijsheid bij jeugd, ouders en andere volwassenen onderkent en dit in het beleid heeft opgenomen. Deze organisatie heeft een gecertificeerd Nationaal MediaCoach in dienst als professioneel aanspreekpunt en initiator van mediawijsheidprojecten. De Nationaal MediaCoach heeft de Nationale Opleiding MediaCoach succesvol afgerond en neemt elk jaar deel aan het terugkomprogramma.

Examen

De examentoets bestaat uit een theoretisch en een praktijkdeel, welke worden nagekeken aan de hand van de door de Nationale Academie voor Media en Maatschappij vastgestelde toetsingkaders. Eventuele noodzakelijke vragen over de gemaakte examentoets worden behandeld door de docenten of de examencommissie. Na het behalen van het officiële certificaat krijgen Nationaal MediaCoaches een eigen digitaal paspoort dat toegang biedt tot de site van de opleiding, waar zij een schat aan actuele informatie, materiaal en adviezen kunnen vinden en waar zij in contact kunnen komen met collega MediaCoaches uit heel Nederland. Ook kunnen zij vanaf dat moment deelnemen aan de landelijke projecten die regelmatig voor Nationaal MediaCoaches worden georganiseerd.

⁶ www.nomc.nl/keurmerk

Geschillenregeling

De Nationale Academie voor Media en Maatschappij biedt tevens een geschillenregeling met een onafhankelijke geschillencommissie, waar deelnemers terecht kunnen met klachten over de opleidingen, trainingen en examens. U vindt de geschillenregeling op via www.nomc.nl (De Opleiding > Geschillenregeling).

Studiebelasting

Studenten aan de Nationale Opleiding MediaCoach besteden *gemiddeld* tussen de 5 en 7 uur per week aan lezen, studeren en het maken van thuisopdrachten. Tijdens de opleiding wordt door de studenten thuis gewerkt aan het opstellen van een professioneel 'Beleidsplan Mediawijsheid', waarmee zij na de opleiding direct aan de slag kunnen in de praktijk. Tijdens de opleiding worden door de docenten (tevens op vraag van de studenten) studierichtlijnen gegeven. De docenten zijn elke sessie een half uur van tevoren aanwezig voor individuele studiebegeleiding.

Competenties Nationaal MediaCoach

De Nationaal MediaCoach beschikt na de opleiding over een breed scala aan competenties, die zijn gebaseerd op het ontwikkelen van kennis, diverse vaardigheden, visie en mentaliteit. Tijdens de opleiding ligt de nadruk op het vertalen van deze competenties in meetbare en effectieve projecten, waardoor de Nationaal MediaCoach straks aantoonbaar succes behaalt in de eigen werkomgeving.

1. Kennis

De Nationaal MediaCoach beschikt na afronding van de opleiding over de benodigde kennis van mediawijsheid als begrip, maar is ook op de hoogte van relevante mediawijsheidprojecten in binnen- en buitenland. Daarnaast heeft de MediaCoach kennis van alle belangrijke mediathema's die een maatschappelijke discussie veroorzaken. Daarbij worden verschillende opinies behandeld, waardoor de MediaCoach een genuanceerd beeld krijgt van de stand van zaken. De Nationaal MediaCoach heeft kennis van de meest actuele ontwikkelingen op het gebied van media- en informatietechnologie, relevante wetenschappelijke bronnen, artikelen en onderzoek. Na afronding heeft de MediaCoach uitgebreide kennis van de wijze waarop informatievaardigheden tot stand komen.

1.1 Media en maatschappij

1.1.1 Mediawijsheid, definities en projecten in binnen- en buitenland

1.1.2 Maatschappelijke discussie rondom mediagerelateerde thema's

1.1.2 Media- en informatietechnologie

1.1.3 Wetenschap en onderzoek

1.1.5 Informatievaardigheden

De Nationale Opleiding MediaCoach besteedt veel aandacht aan het ontwikkelen van mediawijsheid bij de jeugd, maar richt zich ook op volwassenen en zelfs senioren. De Nationaal MediaCoach beschikt na afronding van de opleiding over uitgebreide kennis van de belevingswereld van vooral de jeugd en over de wijze waarop vooral de jeugd de media gebruikt.

1.2 Media en jeugd

1.2.1 Belevingswereld van de jeugd

1.2.2 Mediagebruik door jeugd

2. Vaardigheden

De Nationaal MediaCoach beschikt over een aantal noodzakelijke vaardigheden die hen in de praktijk ondersteunen. Tijdens de opleiding wordt uitgebreid geoefend met coachingvaardigheden en wordt ruim aandacht geschonken aan het didactisch goed ontwikkelen van activiteiten en materialen. Tevens komen communicatie- en presentatietechnieken ruim aan bod. Daarnaast zijn de Nationaal MediaCoaches na de opleiding in staat om zelfstandig projecten te ontwerpen en uit te voeren aan de hand van professioneel projectmanagement.

2.1 Coachingvaardigheden

2.2 Didactische vaardigheden

2.3 Communicatie en presentatietechnieken

2.4 Pragmatisch projectmanagement

3. Visie en Mentaliteit

De Nationale Opleiding MediaCoach besteedt veel aandacht aan het ontwikkelen van de eigen visie en mentaliteit van de Nationaal MediaCoach. Gezien de snelle mediaontwikkelingen is het belangrijk dat de Nationaal MediaCoach in staat is te anticiperen op de toekomst en een rol kan spelen bij de beleidsontwikkeling van de eigen instantie. Bibliotheken in Nederland hebben van het Ministerie van OC & W de opdracht gekregen een loket mediawijsheid in te richten. De Nationaal MediaCoach, werkzaam bij een bibliotheekorganisatie, is na de opleiding in staat hiertoe het initiatief te nemen en een effectief beleidsplan in te dienen, het curriculum voor scholing van collega's te ontwerpen en de scholing te verzorgen en een plan van aanpak te ontwerpen en uit te voeren.

3.1 Mediawijsheid in de toekomst

3.2 Bibliotheek en school van de toekomst

3.3 Bibliotheek als loket mediawijsheid

Uitgangspunten voor de opleiding

Voor de inhoudelijke opzet van de Nationale Opleiding MediaCoach is de expertgroep het eens geworden over een aantal algemene uitgangspunten, zoals hieronder beschreven:

1. De materie wordt op een positieve, opbouwende manier voorgelegd aan de doelgroepen. De inhoud moet zich niet alleen richten op de gevaren en risico's van media, maar juist ook de voordelen en mogelijkheden van de media benadrukken.
2. Het gaat niet om het af- of beschermen van kinderen en jongeren voor vermeende schadelijke invloeden, maar om het vergroten van het bewustzijn en de kennis over de commerciële gemedialiseerde maatschappij om hen heen⁷.

Werkvormen tijdens de opleiding

Tijdens de opleiding worden bepaalde onderdelen plenair behandeld, maar de nadruk van de opleiding ligt op de zelfwerkzaamheid van de deelnemers, waardoor zij naar de rol van MediaCoach toegroeien. Er wordt in kleine groepen gewerkt aan opdrachten en er is veel tijd voor opinievorming, discussie en het bespreken van het lesmateriaal en thuisopdrachten. De docenten zijn vóór de sessies beschikbaar voor intervisie, ná de sessies zijn de docenten op werkdagen te bereiken via e-mail of telefoon. De contactgegevens van de docenten zijn te vinden in de syllabus van de opleiding.

Inhoudelijke opzet Nationale Opleiding MediaCoach

De opleiding bestaat uit een aantal modules, gebaseerd op de uitgebreide syllabus die tijdens de eerste sessie wordt uitgereikt aan de deelnemers. Tevens is er een verplichte literatuurlijst vastgesteld met een zestal boeken, die vooraf en tijdens de opleiding worden gelezen ter uitbreiding van de achtergrondkennis van de studenten. Tenslotte ontvangen de deelnemers een persoonlijke inlogcode voor het besloten deel van de website www.nomc.nl, waar zij een schat aan actuele informatie kunnen vinden en tevens contact kunnen opnemen met collega MediaCoaches door heel Nederland: zie www.mediacoachinbeeld.nl

Mediawijsheid in 4 niveaus

De expertisegroep heeft onderzoek gedaan naar de wijze waarop mediawijsheid aan mensen kan worden aangeleerd. Het blijkt dat mediawijsheid uit 4 competentieniveaus bestaat. Deze 4 niveaus dienen als basis voor de inhoudelijke opzet van de Nationale Opleiding MediaCoach. Ook de studenten doorlopen zelf deze niveaus tijdens de opleiding:

⁷ Raad voor Cultuur 2005, www.cultuur.nl

1. Mediabewustzijn
2. Mediabegrip
3. Mediahouding
4. Mediagedrag

Indeling sessies

Elke sessie start met een half uur *'Actualiteit en discussie'*, waarin de studenten aan elkaar presenteren welke actualiteiten hen de afgelopen week zijn opgevallen. Per sessie worden gemiddeld 2 thema's behandeld, waarvoor steeds ter plekke opdrachten worden verstrekt die in kleine groepen worden uitgewerkt en daarna plenair gepresenteerd. Een sessie ziet er dus globaal uit als volgt:

30 minuten	De docenten zijn aanwezig voor individuele studiebegeleiding
30 minuten	Start: Welkom en Actualiteit en discussie
50 minuten	Introductie thema 1 (Kennis, vaardigheden en mentaliteit)
30 minuten	Praktijkopdrachten en intervisie
50 minuten	Introductie thema 2 (Kennis, vaardigheden en mentaliteit)
30 minuten	Praktijkopdrachten en intervisie
30 minuten	Bespreken thuisopdrachten en studiematerialen

Docenten

Liesbeth Hop, initiator van Stichting Media Rakkers⁸ en Bamber Delver, initiator van Stichting De Kinderconsument⁹, zijn beiden hoofddocent voor de opleiding en staan ingeschreven bij het Centraal Register Kort Beroepsonderwijs (CRKBO).¹⁰ Zij zijn beiden al jaren actief als opinieleiders op het gebied van mediawijsheid in Nederland en kunnen buigen op een ruime ervaring van presentaties, lezingen, opleidingen en trainingen. Beiden vormen tevens het dagelijkse management van de Nationale Academie voor Media en Maatschappij¹¹, die de NOMC als opleiding aanbiedt. Tevens treden er toonaangevende gastdocenten op tijdens de opleiding, die een professionele bijdrage vanuit de mediapraktijk leveren. Zie de NOMC site voor het voltallige docententeam.

⁸ www.mediarakkers.nl

⁹ www.kinderconsument.nl

¹⁰ www.crkbo.nl

¹¹ www.mediaenmaatschappij.nl

	Modules Nationale Opleiding MediaCoach	Korte beschrijving van de inhoud
1	Inleiding en definities	Introductie waarbij het kader voor de opleiding wordt geschetst. Verschillende relevante definities worden daarbij behandeld.
2	Mediawijsheid	Introductie van de term mediawijsheid, de stand van zaken in binnen- en buitenland. De 4 bovengenoemde competentieniveaus van mediawijsheid worden uitgebreid besproken, net als mogelijke bronnen voor informatie over mediawijsheid.
3	Media en Maatschappij	<p>Deze module gaat in op alle actuele mediagerelateerde thema's die onderwerp van de maatschappelijke discussie zijn. Daarbij worden meerdere bronnen aangehaald zoals wetenschap, onderzoek, overheid maar ook verschillende digitale bronnen;</p> <ul style="list-style-type: none"> - de WIFI-generatie, het mobiele internet - nieuwe en informatievaardigheden - de rol van media in het leven van jeugd - digitaal pesten - Social Media - Mediaverslavingen, Social Media Stress - commercie en digitale reclame - seksualisering van de media, grooming, sexting - technische mediaontwikkelingen: draagbare devices - media-ethiek - mediagebruik in o.a. het onderwijs - virtuele omgevingen - het web 2.0 - Beleid m.b.t. Social Media in school, bibliotheek e.a. - hulpverlening en justitie, doorverwijzen etc. etc. etc.
4	Media en jeugd	In deze module staat de belevingswereld van de jeugd centraal. Wij verdiepen ons in het mediagedrag van de nieuwe generaties en laten de jeugd uitgebreid aan het woord.
5	De rol van de Nationaal MediaCoach	Wij verdiepen ons in de rol die de Nationaal MediaCoach kan spelen bij het verbeteren van de mediawijsheid van jeugd, ouders, collega's en andere doelgroepen. (Zelf)reflectie is een belangrijk onderdeel in deze module. Hierbij wordt ook

		ingegaan op de toekomst van o.a. school en bibliotheek in het algemeen, maar ook: jeugdzorg, bureau HALT, GGD e.a.
6	Eigen vaardigheden	Door middel van pragmatische oefeningen en opdrachten worden de coaching- en didactische vaardigheden, communicatie- en presentatietechnieken van de deelnemers ontwikkeld. Daarnaast wordt specifiek projectmanagement voor mediawijsheidprojecten behandeld.
7	De MediaCoach in de praktijk	Tijdens deze module wordt de Nationaal MediaCoach ondersteund bij het ontwikkelen van een mediawijsheid beleidsplan, waarmee men na de opleiding direct aan de slag kan. Het beleidsplan bestaat uit een plan van aanpak op korte en lange termijn, waarbij concrete activiteiten worden gedefinieerd.

Websites

www.mediaenmaatschappij.nl

www.nomc.nl (tevens: besloten deel)

www.mediarakkers.nl

www.kinderconsument.nl

www.media-coach.eu

www.mediacoachinbeeld.nl

www.medialiteracynetwork.org

Sociale media

[www.twitter.com: via @AcademieMM](https://www.twitter.com/@AcademieMM)

De officiële LinkedIn groep is: Nationale Opleiding MediaCoach

Deze studiewijzer geldt als het vakleerplan van de Nationale Opleiding MediaCoach

De Nationale Academie voor Media en Maatschappij behandelt de gegevens van deelnemers als strikt vertrouwelijk en gebruikt deze slechts voor eigen communicatie.